

Дозвілля

Година спілкування

9 клас

Останіна Тетяна Іванівна

Мета: розглянути зміст і види проведення дозвілля; розвивати критичне мислення, вміння аналізувати; виховувати бережливе ставлення до власного вільного часу, прагнення до творчого розвитку.

Обладнання: визначення дозвілля; картинки для створення колажу про форми дозвілля; лист паперу у вигляді карти і ілюстрації для вправи «Намалюй карту»; цитатник «Бережи час» для кожного учня; 22 випуск передачі «Дурнів +

1».

Хід години спілкування

Повідомлення теми. Машини, автоматизація та комп'ютерна техніка залишають людині все більше вільного часу. Сьогодні вже не треба боротися за виживання – соціальна політика багатьох країн забезпечує прожитковим мінімумом все населення. Як може реалізувати себе людина в таких умовах? На що вона має потратити свій вільний час?

Про це ми і поговоримо сьогодні. Тема нашої години спілкування – дозвілля.

Вправа «Мікрофон».

Що ми розуміємо під словом дозвілля?

Вправа «Словничок». Послухайте, яке визначення слова дозвілля дає нам тлумачний словник.

***Вільний час або дозвілля** — це проміжок часу, коли людина не зайнята сном і обов'язками (роботою, хатніми справами, навчанням та ін.).*

Вихователь. Отже під **дозвіллям** ми розуміємо сукупність занять, за допомогою яких відновлюються фізичні, розумові та психічні сили людини. Але час дозвілля - це й час розвитку особистості.

В умовах значного вивільнення людини від обтяжливої фізичної праці **проблема культури дозвілля** постає в сучасному суспільстві з нагальною актуальністю. Ці питання стали предметом широкого обговорення та аналізу навіть в **працях філософів і соціологів** сучасності.

Інформаційне повідомлення.

Інтерес до проблем вільного часу з'явився в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

В Україні дослідження **дозвілля** становить предмет окремої галузі – **соціології вільного часу та дозвілля**.

Соціологія вільного часу – галузь соціології, яка вивчає життєдіяльність, відносини людей у позапрофесійній сфері.

Вправа «Колаж». За допомогою картинок давайте визначимо форми дозвілля, тобто те, як люди проводять свій вільний час.

Учні вибирають картинки розміщені на дошці і створюють своєрідний колаж навколо слова «дозвілля», визначаючи форми дозвілля

Види проведення вільного часу:

1. індивідуальне споживання культури (читання книг, журналів, газет, слухання радіо, перегляд телепередач та ін.);
2. публічно-видовищне споживання культури (відвідування театрів, кіно, концертів, музеїв, спортивних видовищ та ін.);
3. спілкування з членами родини, родичами, сусідами, друзями та ін.;
4. фізичні заняття (ранкова й вечірня гімнастика, заняття в спортивних секціях та ін.);
5. розваги та ігри, що сприяють позбавленню розумового і фізичного напруження, створенню гарного настрою;
6. пасивний відпочинок (прогулянки, спокій, денний сон та ін.);
7. заняття, що є явищами антикультури (зловживання алкоголем, хуліганство, наркоманія);
8. Безцільне проведення часу.

Вихователь. Щодо більш піднесеної діяльності, то до неї варто віднести заняття, які щонайбільше сприяють розвитку внутрішніх сил людини, її всебічному удосконаленню. Їх можна згрупувати у такий спосіб:

- 1) навчання без відриву від виробництва;
- 2) підвищення кваліфікації;
- 3) самоосвіта;
- 4) суспільно-політична діяльність;
- 5) участь у вихованні дітей;
- 6) творча діяльність і аматорські заняття;
- 7) спортивні заняття і туризм.

Вправа «Продовж речення». Ми вказали як люди можуть проводити свій вільний час. А тепер спробуємо з'ясувати, яку користь людині приносить змістовне проведення вільного часу. Як розвиватиметься людська особистість реалізуючи себе у позапрофесійній діяльності.

Продовжіть речення «Дозвілля - це...:». *Орієнтовні відповіді учнів.*

1. **Дозвілля** - це розкриття духовного потенціалу людини.
2. **Дозвілля** - це засіб оздоровлення.
3. **Дозвілля** - це засіб зменшення психологічної напруги.
4. **Дозвілля** - це засіб формування громадянської позиції.
5. **Дозвілля** - це засіб соціальної інтеграції людини.

Питання для обговорення

1. Наявність вільного часу - позитивне явище у житті людини, то чому ми говоримо про проблеми, пов'язані з ним? Які існують проблеми дозвілля?

Підсумок бесіди. Внаслідок ряду соціально-економічних та культурних факторів відбувається збільшення обсягу вільного часу у людей, але разом з тим відбувається його зміщення у бік примітивізації, пасивності та індивідуалізації.

По-перше, має місце пріоритет пасивних форм відпочинку, переважання споглядальних його форм, небажання проявляти творчість, активність, ініціативність.

По-друге, **дозвілля** і вільний час спрямовані в основному на задоволення власних потреб і одночасному ігноруванні громадських і суспільних проблем, небажання реалізувати себе як активна публічна особа.

По-третє, відсутність достатнього вільного часу та обмежені матеріальні ресурси не дають широких можливостей багатьом людям займатися більш творчими та змістовними формами проведення **дозвілля**: участю в гуртках, секціях, клубах, спортивних секціях, мати якесь інтересне та змістовне хобі.

Бесіда з класом

1. На уроках географії ви часто говорите про раціональне і нераціональне використання природних ресурсів. Як не дивно, ці самі ж терміни ми використовуємо і тоді, коли говоримо про час.

Отже, яке використання вільного часу, на вашу думку, можна назвати раціональним?

2. А яке нераціональним?

Підсумок бесіди

Раціональне використання вільного часу охоплює певну сукупність занять, спрямованих на формування суспільно корисних установок, всебічний розвиток особистості. Йдеться про затрати часу на самоосвіту, суспільну роботу, заняття фізкультурою і спортом, художньою і технічною творчістю, відпочинок і розваги.

Нераціональними можна вважати дії у вільний час, які призводять до деградації особистості або є порушенням суспільних правил.

Перегляд передачі «Дурнів +1» (випуск 22) про дозвілля підлітків «Підлітки у клубі».

Обговорення відеоматеріалу

Вихователь. Нажаль багато школярів витрачають вільний час на заняття, які не потребують високого культурного рівня розвитку і не сприяють цьому.

Між способом використання вільного часу і всебічним розвитком особистості людини існує тісний зв'язок. *Інтелектуально розвинені люди використовують вільний час для підвищення свого рівня, а низький рівень розвитку зумовлює спрощені, примітивні потреби.*

Вправа «Цитатник». Цінувати час і використовувати його продуктивно вчать нас афоризми і вислови відомих людей.

Ознайомтесь зі змістом цитатнику і прокоментуйте вислови, що вам найбільше сподобались.

Бути зайнятим недостатньо: такими бувають і комахи. Питання, чим ти зайнятий.

Невдале планування часу – це планування невдачі.

Час - найдорогоцінніший з усіх коштів. *Теофраст*

Не кажіть, що у вас не вистачає часу. Його у вас рівно стільки ж, скільки його було у Мікеланджело, Леонардо да Вінчі, Альберта Ейнштейна, Біла Гейтса. *Джексон Брау*

Люди, яким завжди ніколи, зазвичай нічого не роблять.

Бережіть час – бо це тканина, з якої виткано життя. *Річардсон С.*

Вихователь. Отже час – це тканина, з якої зіткане життя. А наше з вами життя, яке воно? Сіре, одноманітне, буденне? Чи ми не лінуємося наповнювати його кольорами цікавих справ?. Давайте з'ясуємо це, створюючи карту дозвілля нашого класу.

Творча вправа «Намалюй карту». Учні згадують, як проводили вільний час з однокласниками (свята, екскурсії, культпоходи і т. д.) і прикріплюють на аркуш паперу картинки, що символізують названий ними захід.

Підсумок виконання вправи. То яке ж наше життя?

Підсумок години спілкування. Запишіть в зошити, до яких висновків ви дійшли на годині спілкування. Як би ще ви хотіли провести вільний час разом з однокласниками.